

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **M. R. A. H.**, zast. Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Španělská 770/2, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje**, se sídlem Nádražní 2437/2, Plzeň, proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 12. 2023, č. j. KRPP-171975-9/ČJ-2023-030022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 1. 2024, č. j. 17 A 33/2023-31,

t a k t o :

I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 1. 2024, č. j. 17 A 33/2023-31, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, ze dne 1. 12. 2023, č. j. KRPP-171975-9/ČJ-2023-030022, **se zrušuje.**

III. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

IV. Ustanovenému zástupci Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., advokátovi se sídlem Španělská 770/2, Praha 2, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 8 228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Výše nadepsaným rozhodnutím žalovaná podle § 129 odst. 1 v návaznosti na § 129 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajistila žalobce za účelem jeho předání do Spolkové republiky Německo podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného

k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“).

[2] Dne 4. 12. 2023 informovalo Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, oddělení Dublinského střediska, žalovanou o zahájení řízení podle nařízení Dublin III. Stejný den odeslalo Dublinské středisko žádost Spolkové republice Německo o přijetí žalobce zpět. Lhůta pro odpověď byla stanovena do 18. 12. 2023. Dublinské středisko dále dne 20. 12. 2023 informovalo žalovanou, že dožádaný stát vyjádřil k přijetí žalobce negativní stanovisko, jelikož příslušným k jeho přijetí by měla být Italská republika. Dublinské středisko tedy zaslalo žádost o posouzení příslušnosti Italské republiky se lhůtou pro odpověď do 3. 1. 2024 a současně požádalo žalovanou o zachování zajištění žalobce. Následně dne 10. 1. 2024 žalovaná obdržela od Dublinského střediska informaci, že řízení o určení příslušného státu k převzetí žalobce stále probíhá. Rozhodnutím ze dne 12. 1. 2024, č. j. KRPP-171975-31/ČJ-2023-030022, prodloužila žalovaná podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců zajištění žalobce o 45 dnů, tj. celkem na 90 dnů. Dne 15. 1. 2024 Dublinské středisko potvrdilo žalované, že Italská republika přijala svoji odpovědnost a zaslala souhlas s převzetím žalobce, dne 6. 2. 2024 však Dublinské středisko žalované sdělilo, že Italská republika z kapacitních důvodů pozastavila dublinské transfery na své území. V návaznosti na toto sdělení vydala žalovaná ve stejný den příkaz k propuštění žalobce ze zařízení pro zajištění cizinců č. j. KRPP-171975-44/ČJ-2023-030022, protože pominuly důvody zajištění.

[3] Proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí o zajištění se žalobce bránil správním žalobou ze dne 18. 12. 2023, kterou krajský soud napadeným rozsudkem zamítl jako nedůvodnou. Krajský soud nejprve ze závěrů Soudního dvora Evropské unie ze dne 8. 11. 2022, ve věci C-704/20 a C-39/21, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, dovodil, že musí nad rámec žalobních bodů zohlednit skutkové a právní otázky, jež vyšly v řízení najevo.

[4] Dle krajského soudu žalovaná správně posoudila důvodnost zajištění žalobce, jelikož bylo dáno vážné nebezpečí jeho útěku. Shodně se žalovanou krajský soud konstatoval, že žalobce pobýval na území České republiky neoprávněně – bez cestovního dokladu či oprávnění k pobytu. Závěr žalované ohledně nutnosti zajištění žalobce namísto uložení mírnějších zvláštních opatření je dostatečně odůvodněn. Žalobce neměl v České republice žádnou známou adresu ani místo pobytu, navíc se chtěl vrátit zpět do Německa, z čehož lze podle krajského soudu usuzovat, že nevyčká konečného určení příslušného státu a odcestuje z území ještě dříve. Tedy není zřejmé, jaká zvláštní opatření měla být učiněna a zda by byla vůbec účinná. Stejně tak z okolností případu nelze dovozovat, že by žalobce v případě umístění do pobytového střediska vyčkal konečného rozhodnutí, ani toto opatření by nemuselo být dle krajského soudu účinné.

[5] Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku, že žalovaná při rozhodování nezohlednila zranitelnost žalobce, který dle jeho tvrzení přežil mučení v zemi původu a má psychická onemocnění. Krajský soud uvedl, že zranitelnost cizinců je nutné monitorovat a vyhodnocovat, nicméně ani v případě relativně závažného onemocnění, u kterého lze v zařízení pro zajištění cizinců dodržet léčebný režim, není dán důvod pro konstatování zranitelnosti cizince. Ve správním spise jsou zaznamenány relevantní okolnosti, z nichž by mohla vyplývat zranitelnost cizince, a sice že bere léky na nervozitu a léky na spaní, nad rámec zde uvedeného žalobce neuvedl nic. Žalovaná převezla žalobce na vyšetření na psychiatrickou ambulanci Fakultní nemocnice Plzeň, dle lékaře je žalobce schopen pobytu

pokračování

v cele předběžného zadržení a doporučil léčebnou terapii. Krajský soud konstatoval, že si žalovaná „učinila obrázek“ o zranitelnosti žalobce. Z uvedeného tak plyne pouze to, že žalobce má psychické obtíže, přičemž je bez významu jeho tvrzení o mučení v zemi původu, neboť toto nijak nekonkretizoval ani neprokázal. Krajský soud uzavřel, že žalobce není zranitelnou osobou vyžadující specifický režim.

[6] Pochybení žalované neshledal krajský soud ani ve vztahu ke stanovené době zajištění. Během řízení o žalobě sice vyšlo najevo, že příslušným státem k vedení řízení se žalobcem je Itálie, nicméně tato skutečnost není důvodem nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Tuto skutečnost nemůže krajský soud zohlednit, jelikož je vázán skutkovým a právním stavem v době vydání napadeného rozhodnutí. Dle krajského soudu důvody zajištění trvají, navíc ještě posílily. Zrušení oddělitelné a nepovinné části napadeného rozhodnutí „do Spolkové republiky Německo“, by na zbytku výrokové části nic nezměnilo, výroková část tak jako celek ob stojí.

[7] Nad rámec krajský soud upozornil žalovanou na vhodnější vedení pohovoru, je nutné více zkoumat konkrétní okolnosti daného případu a pokládat otázky, jež pomohou dokreslit žalobcova tvrzení. Opakování otázky bez jejího dalšího prohloubení je zbytečné a neúčelné.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[8] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl výše označený rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dál jen „s. ř. s.“). Navrhl napadený rozsudek a spolu s ním napadené rozhodnutí zrušit.

[9] Stěžovatel namítá, že krajský soud při svém rozhodování nezohlednil specifika nynějšího případu a postupoval výlučně formalisticky. Dle stěžovatele neexistoval pro jeho zajištění důvod, na území České republiky se dostal omylem – nešťastnou shodou náhod, současně neexistovala ani vážná hrozba jeho útěku.

[10] Žalovaná měla namísto zajištění volit jiné zvláštní formy opatření, konkrétně umístění stěžovatele do pobytového střediska. Krajský soud v rámci hodnocení zvláštních opatření vycházel z okolností případu, avšak stěžovateli není zřejmé z jakých, a proto je napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Žalovaná a následně i krajský soud nedostatečně odůvodnily závěr, proč nebylo možné uložit zvláštní opatření podle § 123b odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona o pobytu cizinců, ačkoliv se jedná o nezbytnou podmínku k zajištění cizince podle § 129 odst. 1 téhož zákona.

[11] Zajištění stěžovatele je zásahem do jeho osobní svobody, ke kterému může dojít pouze v souladu se zákony. Žalovaná i krajský soud zcela nedostatečným způsobem hodnotily hrozbu útěku stěžovatele. Při jejím posuzování vzaly v potaz pouze neoprávněný pobyt stěžovatele na území České republiky, nikoliv však další okolnosti tohoto případu. Hodnocení osobnosti stěžovatele, jeho motivů, ale i samotné existence vážné hrozby útěku jsou ze strany žalované a krajského soudu nepřezkoumatelné. Stěžovatel se domnívá, že nebyla naplněna podmínka hrozby jeho útěku. Žalovaná i krajský soud se mylně domnívaly, že by se o útěk po propuštění ihned pokusil, ačkoliv jim bylo známo, že nedisponuje platným cestovním dokladem. Na území České republiky se ostatně dostal omylem, nikoliv úmyslně, a bezodkladně po tomto zjištění sám vyhledal policejní hlídku se žádostí o pomoc.

[12] Nepřezkoumatelné je dle stěžovatele i vypořádání námitky, dle které odmítnutím převzetí stěžovatele ze strany Spolkové republiky Německo je jeho další zajištění neúčelné. Má-li být stěžovatel předán do Itálie, nikoliv do Německa, nelze akceptovat, že bude zajištěn na základě rozhodnutí o zajištění pro účely předání do Německa, z tohoto důvodu napadené rozhodnutí neobstojí. Takový zásah do jeho svobody je nepřiměřený.

[13] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že se vyjádřila již dříve (v řízení před krajským soudem, pozn. NSS) a s tímto vyjádřením se ztotožnila.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[14] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[15] Nejvyšší správní soud se dále zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.).

[16] Nejvyšší správní soud nepřijatelnost podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Není-li dán přesah vlastních zájmů stěžovatele, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[17] Stěžovatel v kasační stížnosti nikterak nevymezuje důvody její přijatelnosti. Nejvyšší správní soud však shledal, že krajský soud zásadní způsobem pochybil při výkladu procesního práva, což mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Kasační stížnost je proto přijatelná.

[18] Kasační stížnost je také důvodná.

[19] Podle čl. 28 odst. 1, 2 nařízení Dublin III *[č]lenské státy nezajistí osobu pouze proto, že se na ni vztahuje řízení podle tohoto nařízení. Členské státy mohou zajistit dotyčnou osobu za účelem jejího přemístění podle tohoto nařízení, existuje-li vážné nebezpečí útěku na základě posouzení každého jednotlivého případu, a pouze pokud je zajištění přiměřené a nelze účinně použít jiná mírnější donucovací opatření.*

[20] Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců *[z]vláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území nebo z území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“)* je

pokračování

a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,

b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“),

c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo

d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.

[21] Podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců [n]elze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i provázeného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky.

[22] Podle § 129 odst. 4 téhož zákona [p]olicie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo nesousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.

[23] Jelikož stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti i důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve tímto důvodem. Pro stručnost kasační soud odkazuje na svou judikaturu, kterou vymezil kritéria nepřezkoumatelnosti (srov. např. rozsudek ze dne 21. 12. 2011, č. j. 4 Ads 58/2011-72, ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012-50, ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013-30, nebo ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64).

[24] Stěžovatel shledává nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku v tom, že se krajský soud nezabýval možností uložení alternativního umístění stěžovatele do pobytového střediska, respektive není zřejmé, z jakých skutečností krajský soud vyšel. Při posuzování hrozby útěku stěžovatele navíc krajský soud nezohlednil všechny relevantní okolnosti tohoto případu. Napadený rozsudek je dle stěžovatele nepřezkoumatelný i ve vztahu k žalobnímu bodu, že odmítnutím převzetí stěžovatele z německé strany je jeho další zajištění neúčelné.

[25] Napadené rozhodnutí je dle stěžovatele nepřezkoumatelné rovněž z důvodu, že se žalovaná nevypořádala s hrozbou útěku stěžovatele, a přitom nezohlednila další okolnosti. V napadeném rozhodnutí také dle stěžovatele absentuje úvaha o možnosti uložení zvláštního opatření.

[26] Pro účely posouzení přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí kasační soud z obsahu správního spisu zjistil následující skutečnosti. Stěžovatel usnul v mezinárodním vlaku jedoucím z Německa a probudil se až na nádraží v Plzni. Následně se snažil zorientovat a zjistit, jak se dostane zpět do Německa, přitom kontaktoval pracovníka bezpečnostní agentury v domnění, že se jedná o policistu. Následně policisté stěžovatele omezili na osobní svobodu a převezli jej k podání vysvětlení. V podaném vysvětlení podle § 167 odst. 1 psím. c) zákona o pobytu cizinců kromě již výše uvedených skutečností žalované sdělil, že v Německu požádal o azyl a chce se tam vrátit za svou přítelkyní. Na území České republiky se dostal omylem. V zemi původu mu hrozí vězení z politických důvodů, jeho matku iránské státní orgány neustále obtěžují kvůli politickému smýšlení a byl zde ve vězení, kde mu dávali drogy, aby nemohl spát i více než čtyřicet hodin. Od té doby užívá léky proti nervozitě. Při zajištění měl stěžovatel u sebe 100 eur a platební kartu, na které „má peníze“.

[27] Žalovaná v napadeném rozhodnutí ve vztahu k vážnému nebezpečí útěku podle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců stručně uvedla, že stěžovatel pobýval na území bez víza nebo cestovního dokladu, a bez jakéhokoli oprávnění k pobytu na území. Současně je stěžovatel na území poprvé a nemá zde žádnou adresu pobytu. Vzhledem k tomu, že zde stěžovatel pobývá bez cestovního dokladu, nemůže dle žalované mezi státy cestovat.

[28] Kasační soud dospěl k závěru, že v rozporu s judikaturou NSS v napadeném rozhodnutí absentuje posouzení nebezpečí útěku právě s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem nyní projednávané věci (srov. rozsudky NSS ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 49/2020-39, odst. [27], ze dne 31. 1. 2019, č. j. 5 Azs 187/2018-25, odst. [16], a ze dne 23. 1. 2019, č. j. 6 Azs 325/2018-22, odst. [12]). Žalovaná tedy nehodnotila nebezpečí útěku podle individuálních okolností stěžovatele. Dle kasačního soudu předně z ničeho nevyplývá, jak tvrdí žalovaná a následně i krajský soud, úmysl stěžovatele nevyčkat rozhodnutí o určení příslušného státu k jeho přijetí. Z tvrzení stěžovatele, že se chce vrátit zpět do Německa, nelze podle Nejvyššího správního soudu usuzovat, že má v úmyslu nevyčkat rozhodnutí a opustit území. Stěžovatel se navíc na území dostal omylem, jelikož usnul v mezinárodním vlaku během své vnitrostátní jízdy na území Německa. Stejně tak se nevypořádala s jednáním stěžovatele po příjezdu na území České republiky, který se ve snaze zorientovat a dostat se zpět do Německa snažil obrátit na policii, ačkoliv ve skutečnosti hovořil s pracovníkem bezpečnostní agentury, a chtěl nastalou situaci řádně vyřešit. Žalovaná výše uvedené skutečnosti nikterak nezohlednila a nevzala v potaz při posuzování nebezpečí útěku. Kasační námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí v otázce posuzování nebezpečí útěku je tedy důvodná.

[29] Žalovaná při zvažování možnosti uložení zvláštních opatření uvedla, že stěžovatel je žadatelem o mezinárodní ochranu v jiném členském státu, do nějž se chce vrátit. Dále citovala relevantní právní úpravu. Dospěla k závěru, že stěžovatel nemá na území České republiky žádnou adresu pobytu, tedy ji není schopen sdělit a zdržovat se na ní, ani hlásit se ve stanovené době na policii. Dle žalované by mírnější opatření bylo nedostačující též proto,

pokračování

že neexistuje záruka vycestování stěžovatele zpět do státu, v němž požádal o mezinárodní ochranu. Závěrem tohoto hodnocení uvedla, že zajištění je přiměřené okolnostem případu, přičemž z chování stěžovatele vyplývá podezření, že zneužívá azylovou proceduru – porušil povinnost setrvat ve státě, kde o mezinárodní ochranu požádal.

[30] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ani uvedené posouzení možného uložení alternativních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců není přezkoumatelné. Žalovaná nezohlednila tvrzení stěžovatele o jeho zdravotních problémech, dřívějším uvěznění v zemi původu a následcích tohoto uvěznění, tedy potenciální zranitelnost stěžovatele. Tato povinnost vyplývá z čl. 28 odst. 4 nařízení Dublin III (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2022, č. j. 3 Azs 360/2020-22, odst. [12] a v něm citovaný rozsudek). Nikterak nereflektovala ani skutečnost, že stěžovatel disponoval finanční hotovostí a platební kartou, u které ani nezjišťovala obnos finančních prostředků. Žalovaná tedy nedostala požadavkům na řádné a individualizované odůvodnění nevyužití zvláštních opatření (blíže viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38, č. 3559/2017 Sb. NSS, odst. [36]). Za této situace je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.

[31] Krajský soud se žalobní námitkou potenciální zranitelnosti stěžovatele zabýval. Dospěl k závěru, že se argumentace stěžovatele netýkala jeho případu, ale obecných východisek. Žalovaná dle názoru krajského soudu neignorovala indicie nasvědčující možné zranitelnosti stěžovatele – užívání léků na nervozitu a na spaní – a převezla jej k vyšetření a prověření jeho psychického stavu. Podle výsledků vyšetření byl stěžovatel schopný pobytu v cele předběžného zadržení, současně mu byla doporučena léčebná terapie. Žalovaná si dle krajského soudu dostatečným způsobem učinila obrázek o zranitelnosti stěžovatele. Jiné zdravotní obtíže stěžovatel neuvedl a dle krajského soudu mohl tvrzení o svých „útrapách“ více konkretizovat a navrhnout k jejich prokázání důkazy. Krajský soud se sice potenciální zranitelností zabýval, nicméně tak již měla učinit žalovaná. Takový postup krajského pak nemůže zhojit nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Jelikož krajský soud přezkoumal nepřezkoumatelné rozhodnutí žalované, zatížil i napadený rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti (srov. např. rozsudky NSS ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006-91, ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 As 110/2008-99, nebo nověji ze dne 13. 7. 2022, č. j. 7 As 342/2020-30, odst. [8]). Nejvyšší správní soud proto zrušil napadený rozsudek i napadené rozhodnutí. Za této situace se kasační soud dalšími kasačními námitkami stěžovatele nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, a proto podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. zrušil nejen napadený rozsudek, ale i přezkoumávané rozhodnutí žalované, jelikož pro tento postup byly dány důvody již v řízení před krajským soudem.

[33] Nejvyšší správní soud však současně nevyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení. V rozsudku ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012-34, č. 2757/2013 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud vyslovil, že „po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy tento úkon

ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím jakkoli zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí.“

[34] Tyto závěry lze zcela nepochybně přiměřeně použít také na posuzovaný případ, neboť podle § 129 odst. 1 v návaznosti na § 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je v řízení o zajištění cizince prvním úkonem právě vydání rozhodnutí o zajištění. Po zrušení přezkoumávaného rozhodnutí tudíž neexistuje řízení, v němž by mělo, a hlavně mohlo být pokračováno. Obdobně Nejvyšší správní soud postupoval například v rozsudcích ze dne 9. 10. 2019, č. j. 7 Azs 108/2019-35, odst. [21], a ze dne 25. 7. 2017, č. j. 2 Azs 253/2017-37, odst. [23].

[35] Podle § 110 odst. 3, věty druhé, s. ř. s. soud zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení o žalobě a řízení o kasační stížnosti.

[36] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaná v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[37] Stěžovatel měl ve věci úspěch a svědčilo by mu právo na náhradu nákladů řízení. Soud mu ale náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu žádné nevznikly. Stěžovatel byl jak v řízení o žalobě, tak i v řízení o kasační stížnosti osvobozen od soudních poplatků. V řízení o žalobě byl zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s., se sídlem Poděbradská 173/5, Praha 9, která v souladu s § 137 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, nemá právo na odměnu za zastupování.

[38] V řízení o kasační stížnosti byl stěžovateli usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2024, č. j. 9 Azs 46/2024-20, ustanoven zástupce Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát se sídlem Španělská 770/2, Praha 2. Ustanovený zástupce učinil v řízení o kasační stížnosti dva úkony právní služby, převzetí zastoupení a písemné podání ve věci samé, tedy doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)]. Za jeden úkon právní služby náleží zástupci stěžovatele mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celkem tedy za dva úkony právní služby náleží 6 800 Kč. Jelikož je zástupce stěžovatele společníkem právnické osoby zřízené podle zvláštních právních předpisů upravujících výkon advokacie, která je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 6 800 Kč o částku této daně ve výši 1 428 Kč. Odměna v celkové výši 8 228 Kč bude ustanovenému zástupci vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 27. června 2024

JUDr. Radan Malík
předseda senátu